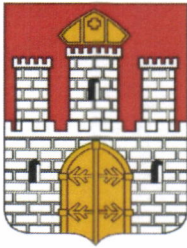

Włocławek, dnia 01 lipca 2024 r.

**PREZYDENT
MIASTA WŁOCŁAWEK**

ZKB.0003.2.2024

SEKRETARIAT
Przewodniczącego Rady Miasta
Włocławek

02.07.2024

11143104/2024
119 2464

**Pani
Ewelina Brodzińska
Radna Rady Miasta Włocławek**

Szanowna Pani Radna,

odpowiadając na interpelację Pani Radnej z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie cofnięcia wydanego pozwolenia na zgromadzenia cykliczne udzielone przedstawicielom Kościoła Chrześcijań Pełnej Ewangelii, uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

kwestie zgromadzeń w polskim systemie prawnym uregulowane zostały w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1389) gdzie – *a priori* – ustawodawca w art. 2 wskazał, że przepisów ustawy nie stosuje się do zgromadzeń organizowanych przez organy władzy publicznej oraz odbywanych w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych. Komentowany przepis określa dwa typy zgromadzeń, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy. *A contrario*, do wszystkich innych zgromadzeń zastosowanie znajdują przepisy przedmiotowej ustawy o ile regulacje szczególne nie stanowią inaczej. Wyróżnienia zgromadzeń nieobjętych reżimem omawianych przepisów ustawodawca dokonał w oparciu o kryterium podmiotowe, albowiem spod regulacji tego aktu wyjął zgromadzenia organizowane przez władze publiczne – organizatorem jest podmiot wchodzący w zakres władzy publicznej – oraz odbywane w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych, choćby nawet organizatorem nie był kościół czy inny związek wyznaniowy.

Stosownie do art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 265), wypełniając funkcje religijne kościoły i inne związki wyznaniowe mogą organizować obrzędy i zgromadzenia religijne. Natomiast art. 29 ust. 1 tej ustawy wyłącza stosowanie przepisów ustawy o zgromadzeniach względem organizacji utworzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe, mających na celu działalność na rzecz formacji religijnej, kultu publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym i ich skutkom. Przepisy prawa o zgromadzeniach stosuje się do

nich jedynie w zakresie dotyczącym zebrań na drogach i placach publicznych oraz w pomieszczeniach użyteczności publicznej.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że art. 2 pkt 2 ustawy prawo o zgromadzeniach nie ogranicza ujętego w nim wyłączenia tylko do kościołów i innych związków wyznaniowych, których stosunki z państwem zostały uregulowane odrębnym aktem prawnym. Obecnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działa 15 kościołów i innych związków wyznaniowych, których stosunki z Państwem są uregulowane odrębnymi ustawami. A zatem ma on także zastosowanie do wszystkich kościołów i związków wyznaniowych, ujętych w rejestrze prowadzonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, gdzie na dzień sporządzenia odpowiedzi na Pani interpelację – ujętych jest 173 kościoły i związki wyznaniowe.

Wykładnia językowa omawianego przepisu, przy uwzględnieniu posłużenia się w jego treści spójnikiem „i” – zamiast alternatywy łącznej „lub” – łączącym klasy podmiotów, do których odnosi się hipoteza regulacji, może sugerować, że zgromadzenie odbywane w ramach działalności pojedynczego kościoła czy związku wyznaniowego podpada pod regulację przywołanego przepisu. Wydaje się jednak, że nie byłby to prawidłowy rezultat wykładni normy w nim zawartej. Można bowiem przyjąć, że intencją ustawodawcy było wyłączenie spod działania tego przepisu zgromadzeń odbywanych w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych – z uwagi na ich regularność (powtarzalność) oraz specyficzny cel. Wyłączenie spod regulacji zgromadzeń odbywanych w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych może budzić wątpliwości konstytucyjne w związku z тезami Trybunału Konstytucyjnego zawartymi w wyroku z dnia 18 stycznia 2006 r. – sygn. akt K 21/05, OTK-A 2006, Nr 4, poz. 1. Trybunał wskazał w nim bowiem, że nie ma podstaw do różnicowania konstytucyjnej ochrony wolności sumienia i wyznania oraz wolności do organizowania pokojowych zgromadzeń w takim stopniu, który wyłączałby, przez regulację ustawową, gwarancyjną funkcję Konstytucji. Ustawodawca konstytucyjny, zdając sobie sprawę z różnic pomiędzy znaczeniem, jakie obywatele mogą przywiązywać do różnych wolności i praw, nie dokonał ich prawnej hierarchizacji w systemie konstytucyjnym – zapewniając im zatem ten sam stopień ochrony. Trybunał Konstytucyjny nie zgodził się z twierdzeniem, że: „pomiędzy korzystaniem z praw politycznych a korzystaniem z praw i wolności osobistych zachodzi zasadnicza różnica, a zatem nie można do jednego zbioru zaliczać zgromadzeń mających na celu realizację wolności sumienia i religii z prawem do organizacji pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich”, także dlatego, że pogląd ten fałszywie zakłada – będąc podstawą argumentacji – że w przypadku zgromadzeń mamy do czynienia z „prawem”, a nie wolnością konstytucyjną. Odrzucił także oparcie rzeczzonego zróżnicowania na statusie kościołów i związków wyznaniowych ujętym w art. 25 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika zatem, że **wolność sumienia i religii, w tym jej uzewnętrzniania, powinna być traktowana jako równoważna**

wolności zgromadzania się. Stąd **nie ma podstaw do odmiennego traktowania zgromadzeń religijnych i świeckich.** Argumentacja ta przemawiałaby za przyjęciem niezgodności art. 2 pkt 2 ustawy o zgromadzeniach z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z perspektywy konstytucyjnej realizacja wolności zgromadzania się przez jednostkę nie powinna bowiem spotykać więcej przeszkód niż realizacja wolności sumienia i religii. Dodać przy tym należy, że nawet motywując wyłączenie zawarte w art. 2 pkt 2 ustawy wolnością sumienia i wyznania, zauważyć należy, że pojęcie zgromadzeń organizowanych „w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych” wykracza poza zakres zgromadzeń urzeczywistnianych dla uzewnętrznienia wyznania czy religii. Działalność kościołów i innych związków wyznaniowych nie ogranicza się bowiem tylko do czynności realizujących bezpośrednio wolność sumienia i religii. Przyjęta zatem przez ustawodawcę konstrukcja nie tyle uprzywilejowuje tę wolność (przedmiotowo), ile podmiotowo – kościoły i związki wyznaniowe, niezależnie od charakteru i celu realizowanego przez nie zgromadzenia. Odnotować także warto, że wyłączenie z art. 2 pkt 2 – przy braku odmiennych regulacji prawnych zgromadzeń organizowanych w ramach działalności kościołów lub związków wyznaniowych – może wywoływać niekonstytucyjną lukę prawną. Oznacza bowiem brak prawnych narzędzi reakcji organów władzy publicznej w sytuacji, gdy zgromadzenie odbywające się w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych utraci pokojowy charakter, godząc w porządek i bezpieczeństwo.

Jednocześnie specyfika zgromadzeń odbywanych w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych, związana z realizacją swobody wyznania i religii, zasługuje na szczegółowe ujęcie. Jak wszak stwierdził TK w wyroku z 18 września 2014 r. sygn. akt K 44/12, OTK-A 2014, Nr 8, poz. 92, ustawodawca nie może posługiwać się uregulowaniami, które pozostawią niektóre zgromadzenia całkowicie poza zakresem normowania.

Niezależnie od powyższych wyjaśnień pragnę wskazać, że Kościół Chrześcijan Pełnej Ewangelii „Obóz Boży” ujęty został w poz. 166 pod Nr 187 rejestru prowadzonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wobec czego jest związkiem wyznaniowym legalnie działającym w oparciu o przepisy ustawy – prawo o zgromadzeniach. Dlatego też nie ma żadnych podstaw prawnych do tego aby zabraniać jakiegokolwiek związkowi wyznaniowemu prawa do zgromadzeń odbywanych w ramach działalności kościołów i innych związków wyznaniowych.

Mam nadzieję, że przekazane Pani Radnej wyjaśnienia w związku ze skierowaną na moje ręce interpelacją są satysfakcjonujące i rozwieją wszelkie wątpliwości w omawianej sprawie.

Z wyrazami szacunku,

PREZYDENT MIASTA
Krzysztof Kukucki
Krzysztof Kukucki